

Ve Stalinově muzeu

11. 2. 2010 12:02 - [Tomáš Lindner](#)

„Stalin byl hrdina,“ myslí si průvodkyně ve Stalinově muzeu v jeho gruzínském rodišti Gori. „Porazil nacisty ve velké válce. A jako Gruzíнец dokázal vládnout Rusům a celému Sovětskému svazu, na to jsme hrdí,“ vysvětluje svůj obdiv. „Akorát Rusové jsou nevděční, moc málo si uvědomují, za co všechno mu vděčí. Víte, i Churchill říkal, že když se Stalin dostal k moci, tak měl Rus v ruce tužku; když umřel, tak měl v ruce atomovou bombu,“ odpovídá na mé otázky. Stojíme přitom v místnosti, v níž Stalin údajně vyrůstal. A co desítky milionů mrtvých, které jeho tyranská vláda způsobila? „To je možná pravda, ale i dnes přece lidé zbytečně umírají. Ale tehdy to ale aspoň někam směřovalo...“

V tu chvíli v doprovodu svého dědečka přichází na prohlídku i malá, možná osmiletá holčička a cosi v gruzínštině recituje. „Ta dívka odříkává básně mladého Stalina. O tom, jak je nutné milovat vlast a jak je důležité se učit,“ vysvětluje průvodkyně, která je oblečená v dobové uniformě. Naučila se to snad ve škole? „Ne, teď už se ty básně ve škole neučí. Naučil ji to asi doma děda,“ domnívá se náš předkladatel a dědeček pak tuto domněnku s úsměvem potvrzuje.

Právě kvůli vítězství nad nacisty a kvůli tomu, že Gruzínek dokázal vládnout celé ruské říši, jsou prý tady v Gori na svého nejnámějšiho rodáka stále hrdí. Mladým, vzdělaným Gruzínům to pochopitelně leze na nervy, stále zdůrazňují, že se ve školách už Stalin neglorifikuje, že se pohled na něj mezi mladými lidmi mění. Ale uznávají, že trocha hrdosti na slavného vůdce ještě přežívá v myslích příliš mnoha lidí. S pohledem Rakušanů a Němců na Hitlera se prý zdejší postoj vůči Stalinovi srovnat nedá.

Svědčí o tom ostatně celé Gori. Na náměstí před místní radnicí stojí několikametrová heroická socha despoty a v muzeu chybí jakákoli zmínka o jeho zločinech. Pohled na Stalinův rodný dům je přitom na první pohled trochu úsměvný. Malá chajda je před deštěm a větrem chráněna střechou, kterou při zemi drží sloupořadí postavené podle antického vzoru. Podobně jako sloupořadí ve starém Řecku chránila sochy bohů, tak tady v Gori chrání rodný dům tyрана.

V obchodu se suvenýry si prodavačka při příchodu jediných návštěvníků rychle obléká vojenskou uniformu a vedle pohledů, knih, triček a malých bust nabízí třeba víno, na jehož etiketě je Stalinova podobizna. Denně prý do muzea, které během naší loňské návštěvy zaměstnávalo 43 lidí, přijde v průměru kolem padesáti návštěvníků. „Dříve nás tu pracovalo kolem dvaceti, od loňska se ale počet zaměstnanců zdvojnásobil. Vláda tak bojuje proti nezaměstnanosti,“ říká jedna z průvodkyň.

Muzeum připomíná spíše hrdinské mauzoleum než vzdělávací výstavu. Za vchodovými dveřmi začíná červený koberec. Podél sloupořadí se táhne až ke schodům, nad nimiž stojí bílá Stalinova socha. Expozice pak zachycují fotografie z vůdcova dětství a politické kariéry, portréty, jeho kožichy, uniformy a dýmky, dary, které dostával od diplomatů i dětí mladých komunistů z celého světa, včetně panenky ušité dětmi italských komunistů. Před hlavní budovou pak stojí možná hlavní atrakce – vlakový vagon, kterým Stalin krom jiných cest přijel i na spojeneckou konferenci do Jalty.

Ale možná místní svůj obdiv přeci jen nemyslí tak vážně a muzeum je pro ně jen jedním z mála zdrojů příjmu. Naději k tomu dává plevel a křoví, kterým zarůstá park před muzeem a prach a ošuntělost, které se zažraly do koberců a starých závěsů ve všech výstavních síních...